

Reactie College voor Toetsen en Examens op vragen in verslag KNAG van de examenbespreking CE aardrijkskunde GL/TL, tijdvak 1, 2023

Beste KNAG, Beste Esmée,

Hartelijk dank voor het toezenden van het verslag van de bespreking door het KNAG van het centraal examen aardrijkskunde vmbo gl/tl 2023 tv1. De opmerkingen over de vragen helpen ons bij het tot stand brengen van nieuwe centrale examens. Dat waarderen we ten zeerste.

In het verslag is bij een aantal vragen aan het College voor Toetsen en Examens gevraagd een reactie te geven. Na overleg met inhoudsdeskundigen van het College voor Toetsen en Examens en Cito komen wij met de volgende reactie op de gestelde vragen, vraag 18 en 26.

Vraag 18:

Vraag 18 is discutabel, misschien zelfs onjuist en het antwoord ook. In West Nederland wordt wel oevergrondwater gewonnen langs de rivieren en in West-Utrecht ook uit plassen (GB56 kaart 37B), wat feitelijk oppervlaktewater is. De bewering in de vraag klopt dus eigenlijk niet.

Door oude zeeklei in de ondergrond wordt verzilting juist tegengegaan (zie ook kaart 36B, weinig verzilting). In veenpolders (waar de plassen feitelijk deel van uitmaken) leidt een lager oppervlaktewaterpeil en daardoor een lager grondwaterpeil tot verdroging en inklinking. Het antwoord over verzilting gaat wel op voor de droogmakerijen zoals de Haarlemmermeer en drooggemaakte veenplassen, maar dat zijn geen plassen. De reden voor dat droogmaken was echter niet het winnen van drinkwater.

Reactie CvTE: Conform kaart 37A (GB, 56^e editie) wordt er geen drinkwater gewonnen uit de westelijk gelegen zoetwatermeren. Er is inderdaad wel sprake van oevergrondwaterwinning langs rivieren maar daar gaat het niet over in deze vraag.

Deze vraag heeft als doel om bij de kandidaten de kennis te toetsen dat zoetwaterontrekking in laaggelegen gebieden met een oude zeebodem in West-Nederland leidt tot verzilting waardoor het zoutgehalte in het aanwezige zoetwater te hoog wordt om het water als drinkwater te gebruiken.

De zeebodem kan zout afgeven aan het bovenliggende water doordat de druk naar boven toeneemt door de afname van de hoeveelheid water in het zoetwatermeer door waterwinning. De oude zeebodem houdt de zoute kwel niet tegen omdat de bodem zal openbarsten door de opwaartse kweldruk.

Bij de toets- en itemanalyses wordt onderzocht hoe kandidaten bij deze vraag scoren. Opmerkingen van docenten worden voorafgaand aan de normering nogmaals expliciet bekeken. Om kandidaten recht te doen, wordt rekening gehouden met deze analyse bij het bepalen van de N-term.

Vraag 26:

Taalkundig kan uitspraak 1 op twee manieren geïnterpreteerd worden. Minder taalvaardige leerlingen kunnen 'meeste' als 'meest' lezen, waardoor zij juist als antwoord kiezen (de meest geïndustrialiseerde gebieden liggen aan de kust). Wij vragen dan ook om zowel juist als onjuist bij deze uitspraak goed te keuren.

Reactie CvTE: Bij de totstandbrenging van de centrale examens wordt standaard rekening gehouden met het taalbegrip voor het niveau van de doelgroep. Getracht wordt om ook de minder taalvaardige kandidaat goed te bedienen. Zo zijn in dit examen minder grote tekstbronnen gebruikt. Ondanks het signaal dat een minder vaardige kandidaat door de informatie bij vraag 26 een verkeerde denkrichting kan aannemen, gaat het niet structureel mis bij de vraag. Om die reden wordt er geen aanvulling op het correctievoorschrift uitgebracht.

Pieter van der Bent
Clustermanager maatschappijgerichte vakken vmbo
College voor Toetsen en Examens